

Beslispunten:

Het college vraagt de raad:

- 1) In te stemmen met doordecentralisatie onderwijshuisvesting voor het Voortgezet Onderwijs per 1 januari 2017.
- 2) In te stemmen met bijgevoegde begrotingswijziging op basis van de volgende elementen:
 - a) Een jaarlijkse vergoeding van €377 per leerling, conform de werkwijze beschreven in de concept-overeenkomsten
 - b) Afboeking boekwaarde gebouwen (20%) : 6.881.666 ten laste van de Bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting;
 - c) Afboeking boekwaarde 1e inrichting (€ 633.581) ten laste van de Bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting
 - d) Een kwaliteitsimpuls van in totaal €2.800.000 toe te kennen aan OMO ten behoeve van nieuwbouw, gedekt uit de Algemene Reserve;
 - e) De kosten van sloop, bouwrijp maken en tijdelijke huisvesting voor het eerste huisvestingsplan van OMO, in totaal maximaal € 1.300.000, worden gedekt uit de Algemene Reserve;
 - f) Aan SOVOR wordt 3500 m2 grond aan de Takspui om niet overgedragen voor nieuwbouw van de dislocatie van het JTC. De rentelasten hiervan zijn jaarlijks €12760 en komen ten laste van de begroting van de Gemeente Roosendaal;
- 3) een zienswijze kenbaar te maken met betrekking tot de concept-overeenkomsten met de Vereniging OMO en SOVOR en de aan deze organisaties te verstrekken gemeentegaranties van:
 - a) een bedrag van maximaal €14.700.000 miljoen voor de 2 leningen die Stichting Openbaar Onderwijs Roosendaal aantrekt bij de Waterschapsbank N.V. te Den Haag met een looptijd van 35 en 40 jaar lineair aflopend. De garantie wordt, na besluitvorming door de gemeente, op het moment van accepteren van de offerte van de Waterschapsbank N.V. door Stichting Openbaar Onderwijs Roosendaal van kracht.
 - b) een bedrag van maximaal €42.000.000 miljoen voor de lening die Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs aantrekt via schatkistbankieren bij de Staat der Nederlanden met een looptijd van 30 jaar lineair aflopend. De garantie wordt, na besluitvorming door de gemeente, op het moment van accepteren van de offerte van de Staat der Nederlanden door Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs van kracht.

Aanleiding

In april 2015 heeft het college de uitgangspunten voor doordecentralisatie onderwijshuisvesting vastgesteld. Op basis van deze uitgangspunten zijn onderhandelingen gevoerd over de mogelijkheden en voorwaarden voor het overdragen van de uitvoering van onderwijshuisvesting van de gemeente naar SOVOR en OMO.

Beoogd effect

Het zorgen voor een nieuw en overzichtelijk scholenlandschap voor het Voortgezet Onderwijs, waarbij de bevoegd gezagen zelf kunnen voorzien in de eigen huisvesting en de gemeente de eindverantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting vervult vanuit een faciliterende en toezichhoudende rol.

Argumenten

1.1. Doordecentralisatie biedt voordelen voor gemeente en bevoegd gezag én de ouders en kinderen van Roosendaal

De voornaamste overweging om over te gaan door doordecentralisatie is de inhoudelijke voordelen die dit biedt. Trajecten rondom huisvesting verlopen nu vaak traag, moeizaam en leiden veelal tot een compromis in plaats van de realisatie van een ideaal. De voorgestelde werkwijze om de bevoegd gezagen te faciliteren en toezicht te houden op een goede uitvoering heeft al tijdens de onderhandelingsfase geleid tot nieuwe inzichten en een effectievere werkwijze, zowel bij OMO als bij SOVOR. Trajecten worden met jaren verkort, de kosten die gemoeid zijn met nieuwbouw en onderhoud worden optimaal afgestemd en zijn daardoor lager en de kwaliteit van onderwijshuisvesting krijgt voor het volledig voortgezet onderwijs een duurzame impuls. Hiermee wordt een aantrekkelijk en toekomstbestendig scholenlandschap gerealiseerd waar een onderwijsaanbod mogelijk is dat past bij de wensen van ouders en kinderen in de Gemeente Roosendaal.

1.2. Hierdoor komt de verantwoordelijkheid voor nieuwbouw, renovatie, onderhoud en exploitatie van schoolgebouwen in één hand te liggen

De gemeente is verantwoordelijk voor een goede huisvesting van de scholen. De eindverantwoordelijkheid blijft behouden, maar van de praktische uitvoering wordt afstand gedaan voor de duur van de overeenkomsten. De bevoegd gezagen nemen deze verantwoordelijkheid en bijbehorend eigendom voor die periode over van de gemeente, een taak waar zij ten aanzien van exploitatie en onderhoud al verantwoordelijk voor zijn. Zo komt alle uitvoering in één hand te liggen, de gemeente blijft verantwoordelijk voor de facilitering en het toezicht op verantwoorde uitvoering.

2.1. De werkwijze is toereikend om elke 40 jaar een nieuwe school te bouwen

Voor de uitwerking van deze overeenkomsten zijn door de schoolbesturen gedegen plannen opgesteld, die door de gemeente adequaat worden gefinancierd. Het effect van de doordecentralisatie is daarmee dat Roosendaal binnen een termijn van ongeveer 3 jaar voorzien is van een aantrekkelijk en goed ingericht scholenlandschap voor Voortgezet Onderwijs. De afspraken voorzien in verantwoorde huisvesting en elke 40 jaar de mogelijkheid voor passende nieuwe huisvesting.

2.2. De stijgende kosten worden gecompenseerd met incidentele kwaliteitsimpulsen

Landelijke benchmarks laten zien dat de VNG-norm + 25% als uitgangspunt voor de bouw van nieuwe scholen niet toereikend is. Strengere normen leiden tot hogere bouwkosten voor nieuwbouw. Omdat een precieze bouwnorm lastig in te schatten is, is op basis van de wensen van OMO en SOVOR nagedacht over de financiering van hun plannen. Met de schoolbesturen is afgesproken om deze hogere kosten te compenseren met eenmalige financiële impulsen, gedekt uit het begrotingsoverschot van 2016.

3.1. De raad kan adviseren alvorens het college tot definitieve besluitvorming kan overgaan.

Zowel met betrekking tot de contracten als tot de gemeentegarantie geldt dat het College, alvorens definitief tot besluitvorming over te gaan, de raad in de gelegenheid stelt om een zienswijze bekend te maken.

3.2. De overeenkomsten zijn mede opgesteld en juridisch getoetst door AKD

Beide overeenkomsten zijn getoetst en waar nodig aangepast door de eigen juridische afdeling en door de stadsadvocaat van AKD.

Voor de overeenkomst met SOVOR is een specifiek contract opgesteld door AKD en van Doorne Advocaten, twee van de voornaamste advocatenkantoren met expertise op gebied van doordecentralisatie in Nederland. Hierbij is onder meer gebruik gemaakt van eerder opgestelde conceptovereenkomsten van Jan Schraven (adviseur Ruimte OK) en ervaringen van deze kantoren in Breda.

De overeenkomst met OMO is grotendeels gebaseerd op het onlangs unaniem aangenomen overeenkomst die OMO heeft gesloten met de Gemeente Den Bosch, eveneens aangevuld met specifieke artikelen voor Roosendaal, opgesteld door AKD of Jan Schraven. Hoewel inhoudelijk verschillend, levert de ene overeenkomst geen voordeel op ten opzichte van de ander. Ook dit is door AKD getoetst.

Kanttekeningen

1. Er is gekozen om de doordecentralisatie gedifferentieerd door te voeren

De Gemeente Roosendaal streeft naar volledige doordecentralisatie van alle onderwijshuisvesting in Roosendaal. In de loop van onderhandelingen bleek het proces voor Voortgezet Onderwijs wezenlijk anders dan voor het Primair onderwijs. De onderhandelingen zijn daarop per sector en later per bestuur voortgezet. Hierbij is een zorgvuldige afweging gemaakt van de effecten en doordecentralisatie op deze wijze betekent voor het VO zowel voor de besturen als voor de gemeente voordeel ten opzichte van de huidige werkwijze. Doordecentralisatie levert de besturen meer mogelijkheden op, maar tegen lagere jaarlijkse kosten voor onderwijshuisvesting door de gemeente, ook bij doorberekening van de eenmalige investeringen.

2. De overeenkomsten gaan in met terugwerkende kracht

Om de plannen van besturen te kunnen realiseren is het wenselijk dat per 1 januari 2017 de doordecentralisatie effectief wordt. Dit betekent dat kosten zoals OZB en verzekeringen, die de gemeente reeds heeft betaald, met de schoolbesturen wordt verrekend. Doordat deze planning al voor het begin van 2017 is voorgesteld is hier rekening mee gehouden bij zowel gemeente als schoolbesturen.

3. Leerling stromen en andere omstandigheden kunnen wijzigen in de toekomst

Zowel OMO als SOVOR zien het belang van een evenwichtige verhouding tussen de verschillende scholen. Hiertoe zijn in de conceptovereenkomsten afspraken gemaakt over leerlingaantallen over periodes van meerdere jaren. Daarnaast worden elke vijf jaar huisvestingsplannen ter instemming aan de Gemeente Roosendaal voorgelegd, waarin ook de leerlingstromen, onderlinge afstemming en eventueel gewijzigde andere omstandigheden een onderdeel vormen. Doordat schoolbesturen schoolgebouwen aan de gemeente terug kunnen geven in het geval van leegstand of verlies van de onderwijsbestemming en doordat er in het overeenkomst is opgenomen dat er een bijstelling plaats kan vinden bij substantiële wijzigingen in leerlingaantallen of bij gewijzigde omstandigheden, biedt dit schoolbesturen voldoende zekerheid. Deze afspraak is ook nodig doordat de overeenkomsten een zeer lange looptijd kennen. Hiertoe zijn in de overeenkomsten bepalingen opgenomen voor periodiek overleg en eventuele bijstelling of beëindiging van de overeenkomst bij veranderingen van omstandigheden. Uitgangspunt is echter dat de besturen en gemeente op basis van vertrouwen met elkaar zorg blijven dragen voor een goede uitvoering van de overeenkomsten en goede huisvesting voor het voortgezet onderwijs.

4. Realisatie van huisvestingsplannen is ontbindende voorwaarde voor SOVOR en OMO

Voor zowel OMO als SOVOR geldt dat de doordecentralisatie kansen biedt voor ingrijpende vernieuwing in de eigen huisvestingssituatie. OMO gaat van 3 naar 2 locaties en is al van 3 naar 2 scholen gegaan, het JTC kan zich op een unilocatie voldoende ontwikkelen. Hierbij is het kunnen realiseren van het eerste huisvestingsplan een ontbindende voorwaarde in de overeenkomsten.

5. Het risicoprofiel van de gemeente verandert door de gemeentegarantie

De gemeentegaranties hebben voor de gemeente beperkte financiële consequenties. Wat wijzigt is het risicoprofiel van de gemeente. Om deze risico's te beperken zullen er – zoals de Financiële verordening in casu het Treasurystatuut vraagt – zekerheids-rechten worden bedongen van de Stichting Openbaar Onderwijs Roosendaal en Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs.

Financiën:

De financiële uitwerking van dit voorstel valt uiteen in structurele en incidentele gevolgen. Deze gevolgen worden hieronder toegelicht, een en ander is eveneens verwerkt in de bijgesloten begrotingswijziging.

Incidentele lasten:

• In 2017:	
20% verlaging boekwaarden scholen:	€ 6.881.666
afboeking 1 ^e inrichting:	<u>€ 633.581</u>
	€ 7.515.247
• In 2018:	
kwaliteitsimpuls OMO:	€ 700.000
Kosten sloop en bouwrijp maken Vincentiusstraat:	€ 250.000
Kosten tijdelijke huisvesting:	€ 300.000
• In 2019:	
kwaliteitsimpuls OMO:	€ 1000.000
• In 2020:	
Kwaliteitsimpuls OMO:	€1.100.000
Kosten sloop en bouwrijp maken Lyceumlaan:	<u>€ 750.000</u>
	€4.100.000

Incidentele dekking:

- De lasten van afboeking van boekwaardes en eerste inrichting (€7.515.247) worden gedekt uit de bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting
- Ten behoeve van de kwaliteitsimpuls VO wordt eenmalig €4.100.000 vrijgemaakt uit de Algemene Reserve.

Omdat de grote investeringen voor het VO binnen een tijdsbestek van 4 jaar worden gedaan, is er een incidentele hogere vergoeding overeengekomen (kwaliteitsimpulsen). Door gebruik te maken van de reserves voor deze incidentele vergoedingen kan de vergoeding per leerling uit het eerste voorstel gehandhaafd blijven. De incidentele lasten worden voor het laatst in 2020 uitgekeerd.

Communicatie

Nader in te vullen

Vervolg

Na besluitvorming en instemming van de raad zal ten aanzien van de overeenkomsten en de gemeentegarantie een definitief collegebesluit worden genomen. In het najaar van 2017 kunnen de overeenkomsten worden getekend. De uitwerking van de afspraken wordt met terugwerkende kracht geëffectueerd per 1-1-2017.

Bijlagen

1. Concept-overeenkomst OMO inclusief Strategisch Huisvestingsplan OMO
2. Contract SOVOR
3. Strategisch Huisvestingsplan SOVOR
4. Voorstel Begrotingswijziging.